

Competențe-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții

Într-o societate bazată pe cunoaștere, competențele-cheie sub formă de cunoștințe, abilități și atitudini adecvate fiecărui context au un rol fundamental în cazul fiecărui individ. Acestea asigură o valoare adăugată pentru piața muncii, coeziunea socială și cetățenia activă, oferind flexibilitate și adaptabilitate, satisfacție și motivație. Întrucât toată lumea ar trebui să le dobândească, această recomandare propune un instrument de referință pentru țările Uniunii Europene (UE), pentru a asigura integrarea deplină a acestor competențe-cheie în cadrul strategiilor și infrastructurilor țărilor respective, în special în contextul învățării pe tot parcursul vieții.

ACT

Recommendation [2006/962/EC](#) of the European Parliament and of the Council of 18 December 2006 on key competences for lifelong learning [Official Journal L 394 of 30.12.2006] (Recomandarea 2006/962/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 decembrie 2006 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții).

SINTEZĂ

Competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții reprezintă o combinație a cunoștințelor, a abilităților și a atitudinilor adecvate fiecărui context. Acestea sunt necesare în special pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru incluziunea socială, cetățenia activă și ocuparea forței de muncă.

Competențele-cheie sunt esențiale într-o societate bazată pe cunoaștere și garantează mai multă flexibilitate în ceea ce privește forța de muncă, permițându-i acestora să se adapteze mai rapid la modificările constante care apar într-o lume din ce în ce mai interconectată. Aceste competențe reprezintă, de asemenea, un factor major în inovație, productivitate și competitivitate și contribuie la motivația și satisfacția angajaților, precum și la calitatea muncii.

Competențele-cheie ar trebui dobândite de către:

- tinerii aflați la sfârșitul perioadei obligatorii de învățământ și formare; competențele-cheie i-ar pregăti pe aceștia pentru viața adultă, în special pentru câmpul muncii, constituind totodată o bază pentru continuarea învățării;
- adulții pe tot parcursul vieții, printr-un proces de dezvoltare și actualizare a abilităților.

Dobândirea competențelor-cheie se încadrează în principiile de egalitate și acces pentru toți. Acest cadru de referință vizează, de asemenea, mai ales grupurile dezavantajate al căror potențial educațional necesită sprijin. Exemplele de astfel de grupuri includ persoanele cu abilități de bază reduse, cele care părăsesc școala de timpuriu, șomerii pe termen lung, persoanele cu dizabilități, migranții etc.

Opt competențe-cheie

Acest cadru definește opt competențe-cheie și descrie cunoștințele, abilitățile și atitudinile esențiale legate de fiecare dintre acestea. Aceste competențe-cheie sunt:

- **comunicarea în limba maternă**, care reprezintă capacitatea de a exprima și interpreta concepte, gânduri, sentimente, fapte și opinii, atât în formă orală, cât și în formă scrisă (ascultare, vorbire, citire și scriere) și de a interacționa lingvistic într-un mod adecvat și creativ într-o serie completă de contexte culturale și sociale;
- **comunicarea în limbi străine**, care, pe lângă dimensiunile principale ale abilităților de comunicare în limba maternă, implică și abilitățile de mediere și înțelegere interculturală. Nivelul de cunoștințe depinde de mai mulți factori și de capacitatea de ascultare, vorbire, citire și scriere;
- **competența matematică și competențe de bază privind știința și tehnologia**. Competența matematică este capacitatea de a dezvolta și a aplica gândirea matematică pentru rezolvarea diferitor probleme în situații cotidiene, accentul punându-se pe proces, activitate și cunoștințe. Competențele de bază privind știința și tehnologia se referă la stăpânirea, utilizarea și aplicarea cunoștințelor și a metodologiilor de explicare a lumii înconjurătoare. Acestea implică o înțelegere a schimbărilor cauzate de activitatea umană și a responsabilității fiecărui individ în calitate de cetățean;
- **competența digitală** implică utilizarea cu încredere și în mod critic a tehnologiei din societatea informațională (TSI) și deci abilitățile de bază privind tehnologia informației și a comunicării (TIC);
- **capacitatea de a învăța procesul de învățare** este legată de învățare, de abilitatea omului de a-și urmări și organiza propria învățare, fie individual, fie în grupuri, conform nevoilor proprii, precum și de conștientizare a metodelor și a oportunităților;
- **competențe sociale și civice**. Competențele sociale se referă la competențele personale, interpersonale și interculturale și toate formele de comportament care permit fiecărei persoane să participe în mod eficace și constructiv la viața socială și profesională. Aceste competențe sunt legate de bunăstarea personală și socială. Este esențială înțelegerea codurilor de conduită și a obiceiurilor din diferite medii în care activează persoanele. Competențele civice, în special cunoașterea conceptelor și a structurilor sociale și politice (democrație, justiție, egalitate, cetățenie și drepturi civile), fac posibilă participarea activă și democratică a oamenilor;
- **simțul inițiativei și al antreprenoriatului** reprezintă capacitatea de a transforma ideile în acțiune. Acest simț presupune creativitate, inovație și asumarea unor riscuri, precum și capacitatea de a planifica și gestiona proiectele în vederea atingerii obiectivelor. Persoana este conștientă de contextul propriei sale activități și este capabilă să valorifice oportunitățile apărute. Acesta este fundamentul pentru achiziția unor abilități și cunoștințe mai specializate, de care au nevoie cei care instituie sau contribuie la o activitate socială sau comercială. Acest lucru ar trebui să includă conștientizarea valorilor etice și promovarea bunei guvernări;
- **conștiința și expresia culturală**, care implică aprecierea importanței expresiei culturale a ideilor, a experiențelor și a emoțiilor printr-o serie de canale (muzică, teatru, literatură și arte vizuale).

Toate aceste competențe-cheie sunt interdependente, iar accentul se pune, în fiecare caz, pe gândirea critică, creativitate, inițiativă, rezolvarea problemelor, evaluarea riscurilor, luarea deciziilor și gestionarea constructivă a sentimentelor.

Un cadru de referință european pentru țările Uniunii Europene (UE) și pentru Comisie

Aceste competențe-cheie oferă un cadru de referință în sprijinul eforturilor depuse la nivel național și european pentru atingerea obiectivelor pe care le definesc. Acest cadru se adresează în primul rând factorilor politici, furnizorilor de servicii de educație și formare, angajatorilor și persoanelor care învață.

El este un instrument de referință pentru țările UE și pentru politicile acestora de educație și formare. Țările UE ar trebui să încerce să se asigure:

- că educația și formarea inițială oferă tuturor tinerilor mijloacele de a-și dezvolta competențele-cheie până la un nivel care să îi pregătească pentru viața adultă și profesională, constituind astfel și o bază pentru învățarea viitoare;
- că se iau măsuri adecvate pentru tinerii care sunt dezavantajați în procesul de învățare, astfel încât aceștia să își poată atinge potențialul educațional;
- că adulții își pot dezvolta și actualiza competențele-cheie pe tot parcursul vieții, în special grupurile-țintă prioritare, cum ar fi persoanele care au nevoie să își actualizeze competențele;
- că există o infrastructură adecvată pentru continuarea educației și a formării adulților, că există măsuri pentru asigurarea accesului la educație și formare și pe piața muncii și că persoanelor care învață li se asigură sprijin în funcție de nevoile și competențele lor specifice;
- în ceea ce privește coerența ofertei de educație și formare pentru adulți prin legături strânse între politicile în cauză.

Cadrul de referință constituie baza acțiunilor la nivel comunitar, în special în cadrul programului de lucru [Educație și formare 2010](#) și, într-un context mai general, în cadrul programelor comunitare în domeniul educației și formării. În acest sens, Comisia ar trebui să depună eforturi speciale pentru:

- a ajuta țările UE să își dezvolte sistemele de educație și formare, să aplice cadrul de referință pentru facilitarea învățării reciproce și a schimbului de bune practici și pentru monitorizarea evoluției și raportarea progreselor prin rapoartele intermediare privind programul de lucru Educație și formare 2010;
- a utiliza cadrul de referință pentru punerea în aplicare a programelor comunitare de educație și formare, asigurându-se că aceste programe promovează dobândirea competențelor-cheie;
- a utiliza cadrul de referință pentru a pune în aplicare politicile legate de Comunitate (cele privind ocuparea forței de muncă, tineretul, politicile culturale și sociale) și pentru a întări legăturile cu partenerii sociali și cu alte organizații active în domeniile respective;
- a evalua, până în decembrie 2010, impactul cadrului de referință în contextul programului de lucru Educație și formare 2010, precum și experiența dobândită și implicațiile pentru viitor.

Context

Competențele-cheie sunt esențiale datorită caracterului lor transversal. Ele asigură valoare adecvată pentru ocuparea forței de muncă, coeziunea socială sau tineret ([Pactul european pentru tineret](#)), ceea ce explică importanța învățării pe tot parcursul vieții din punctul de vedere al adaptării la schimbare și al integrării. [Criteriile de referință](#), care fac posibilă evaluarea creșterii performanțelor europene, au fost prezentate într-un raport din 2005 cu rezultate contrastante.

Ca reacție la preocupările exprimate în cadrul Consiliului European de la Lisabona din 23-24 martie 2000 și repetate în [strategia de la Lisabona revizuită](#) din 2005, competențele-cheie fac parte din obiectivele programului de lucru Educație și formare 2010, ale Comunicării Comisiei din 2001 privind realizarea unui [spațiu european al învățării pe tot parcursul vieții](#) și ale rezoluției

ulterioare a Consiliului, adoptate în 2002. Ultimele două dintre acestea formulează propuneri specifice pentru a face din competențele-cheie o prioritate pentru toate grupele de vârstă. [Raportul interimar comun din 2004](#) privind evoluția programului de lucru Educație și formare 2010 a susținut importanța formulării unor principii și referințe europene comune.

Ultima actualizare: 03.03.2011